

Andakter

För en vecka, åttonde veckan.
från initiativet ”Dagligt Bröd” :- dagligtbrod.com

Måndagens morgon.

Psalm 328 – ”Lova Herren, Gud, min själ”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning - Jakobsbrevet 1:1-9

”Hälsningar från Jakob, Guds och herren Jesu Kristi tjänare, till de tolv stammarna i församlingen. Skatta er lyckliga, mina bröder, när ni utsätts för prövningar av olika slag. Ni vet ju att om er tro består provet ger den uthållighet. Men uthålligheten måste visa sig i fullkomliga gärningar, så att ni blir fullkomliga och hela, utan någon brist. Om någon av er brister i vishet, skall han be till Gud som ger åt alla utan förbehåll eller förebråelser, och han skall få vad han ber om. Men han skall be i tro, utan att tvivla. Den som tvivlar liknar en våg på havet som drivs och jagas av vinden. En sådan människa, tvehågsen och vacklande i allt hon gör, skall inte vänta sig något av Herren.”

Betraktelse.

Vem är Jakob?

Författaren till detta brev heter Jakob, och kallar sig för tjänare till Gud och Herren Jesus Kristus. Ända sedan den tidiga kyrkan har man menat att han också är bror till Jesus (närmaste lillebror, kanske); men han vill inte skryta med det och nämner det inte. Vi vet inte mycket om Jakob, utom att han före Jesu död och uppståndelse inte trodde på sin bror som Messias, Guds Son. Det ändrades när han som en av de första mötte Jesus uppstånden (1 Kor. 15:7). Man kan tycka att det är en konstig bakgrund för en Jesu apostel – en som känt Jesus hela sitt liv, men inte tror på honom förrän han

har ”läst i facit” och med egna ögon måst konstatera att Jesus är oövervinnligt levande! Men Jakob delar detta att börja i otro med andra Jesu apostlar – alla måste de börja sitt egentliga apostlalliv med omvändelse och syndernas förlåtelse för sin otro! (Petrus fall var ju det värsta av alla...) Ungefär tio år efter Jakob Josefssons omvändelse dödades Jakob Sebedeusson år 42 på kung Herodes Agrippas befallning. Han var en av de tre ”pelarna” inom tolvgruppen, som Jesus höll allra närmast sig (jfr Gal. 2:9). De två andra ”pelarna”, Kefas och Johannes Sebedeusson, lämnade Jerusalem för att rädda livet, men vågar sig sju år senare tillbaka till apostlamötet i den heliga staden), som vi läser om i Gal. 2 och Apg. 15. Då visar det sig att Jakob Sebedeussons efterträdare blev Jakob, Jesu bror, som ensam var Jerusalemsförsamlingens ledare ända tills också han dödades år 62, efter beslut av översteprästen Ananus i skarven mellan två romerska guvernörer.

Jakobsbrevet, som är dikterat på en förvånansvärt god grekiska, är sannolikt skrivet före eller på 50-talet (samtidigt med flera av Paulusbeven). Det har många ekon från Jesu etiska undervisning (som i Bergspredikan, Matt 5–7) och hans skarpa förmaningar om rättfärdighet och omvändelse, men mycket litet kristologi om vem Jesus var som Herre och Frälsare.

Redan i dessa inledningsversar känner vi igen vissa tankar som finns just i evangeliernas Jesustradition – att man skall känna sig lycklig över ”prövningar”, dvs. när man får utstå motstånd, missaktning och förföljelse (Matt. 5:11), att vi ska sträva efter ”fullkomlig” rättfärdighet (Matt. 5:48), att en lärjunge får det hen ber om i tro utan tvivel (Matt. 21:21 f.). Detta är några av många ekon från storebror Jesus egen undervisning, radikal och krävande som den var.

Vi kan tycka att Jesus, med Jakob, ger uttryck för en omöjlig maximalism – ingen människa kan ju bli och vara ”fullkomlig, så som er fader i himlen är fullkomlig”! Så varför begär Jesus och hans bror Jakob detta? Är det bara för att var och en som av alla sina krafter försöker bli fullkomlig ska tvingas inse sitt behov av en barmhärtig frälsare (en omtyckt tolkning i luthersk tradition)? Visserligen är det sant att vi alla behöver en barmhärtig frälsare – och har fått det. Men svaret är snarare att Jesus menar vad han säger, därför att Guds rikes närhet gör det

möjligt som för människor är omöjligt. Riktigt nära Jesus och hans Ande kan vi göra det Gud vill, annars inte. Infogad i hans kraftfält kan en människa läkas direkt, både fysiskt, psykiskt och andligt, och handla rättfärdigt i frihet. Aposteln Paulus beskriver detta i de första verserna av Rom. 8 som att Guds Ande bor i oss och att då ”lagens krav på rättfärdighet uppfylls hos oss som lever efter vår ande (= vår Ande) och inte efter vår köttsliga natur”. Det är den utsagda men självklara bakgrunden till allt det som krävs av oss i det här Jesus-ekande brevet.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för ännu en ny dag, och för att du bjuder på varje dag. Hjälp mig idag att leva efter din vilja, att sträva efter fullkomlighet, men att samtidigt inte glömma mitt allra djupaste behov, som är dig och din nåd. Tack att du vill fylla mig och hela din kyrka med kärlek och barmhärtighet varje ny dag, också den här dagen.

I början av denna dag och denna vecka ber vi åter om din närvaro och ditt förbarmande i och över det som nu sker: i världen, i Sverige, i vår närhet och inom oss. Tack att du ser och redan är i det som sker, tack att du inte är långt borta från någon enda av oss. Vi ber om synliga ingripanden från dig, för världens skull och för ditt rikes och din barmhärtighets skull. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid åt er i rikaste mått. (1 Pet 1:2b)

Bengt Holmberg

Måndagens kväll.

Psalm 228 - ”I tro under himmelens skyar”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Psaltaren 18:21-29 & 19:13-15

”Herren lönade min rättfärdighet, mitt rena och skuldlösa liv, ty jag har hållit mig till Herrens vägar och inte avfallit från min Gud. Alla hans bud har jag haft för ögonen och aldrig övergivit hans lagar. Fläckfri var jag inför honom, jag vaktade mig för att synda. Därför lönade Herren min rättfärdighet, mitt rena liv inför honom. Mot den trogne är du trofast, du är redlig mot den redlige. Den rene möter du med renhet, den svekfulle med list. Du upprättar det förnedrade folket, men de högmodiga kuvar du. Du låter min lampa lysa, Herren, min Gud, gör mitt mörker till ljus.” *Ps 18:21-29.*

”Vem känner sina fel? Fria mig från synder jag inte vet om, men hindra mig också från öppet trots, låt det inte få makt över mig! Då är jag utan brist och fri från svåra synder. Ta i nåd emot mina ord, mitt hjärtas bön till dig, Herre, min klippa, min hjälpare.” *Ps 19:13-15.*

Betraktelse

Om den rättfärdighetens belöning och gåva.

Den första av dessa psalmer, 18, anges som en psalm av kung David, tillhörande samlingen ”Davids psalmer”, nr 1–72 i Psaltaren. Den har ovanligt nog ett helt litet förord om i vilken situation den diktades av kungen ”när Herren hade räddat honom från alla hans fiender och från Saul” (Därför finns den psalmen också i den berättelsen, 1 Sam. 22). Han hade flera gånger varit verkligt illa ute, när kung Saul jagade honom runt landet, och med nöd och näppe klarat livet. ”Från höjden fattade han [Gud] min hand och drog mig upp ur djupa vatten. Han räddade mig från mäktiga fiender, från motståndare som var starkare än jag” (18:18).

David ger också en troskyldig, oförblommerad förklaring till att Gud hjälpte just honom på det här sättet: ”Herren lönade min rättfärdighet”. Själv är han, säger han, ren och skuldlös, har aldrig gjort något mot Guds vilja, aldrig avfallit från lydningen, utan varit ”fläckfri inför honom”. Det är nästan självklart att Gud måste belöna ett så exemplariskt leverne, i enlighet med sitt förbund eller kontrakt med Israel: Om ni följer mina bud, bevarar och välsignar jag er. Det är bara att välja välsignelse eller förbannelse (jfr 5 Mos. 28–30), allt ligger i era egna händer.

Det var självklart för förbundets folk att det är fullt möjligt att leva rättfärdigt – inte bara på Davids tid, utan även tusen år längre fram i historien, som när juden och den kristne aposteln Paulus beskriver sitt liv före omvändelsen till Kristus Jesus: Jag var ”i rättfärdighet efter lagen en oförvitlig [oklanderlig] man” (Fil. 3:6). Eller som *Jesus själv* säger, och menar vad han säger, i Bergspredikan: ”Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig” (Matt. 5:48).

Vi nutida kristna, särskilt i Västerås kyrka, med dess tradition av oupphörlig självrannsakan och ett djupt syndamedvetande (via Augustinus och Luther), tycker kanske att Davids, Paulus och Jesus attityd kommer för nära omedveten gärningsrättfärdighet och självbelåtenhet inför Gud. Men, och det är ett stort MEN, för det första är det inte så lätt att vara mer ödmjuk än Jesus, Paulus och David och tro sig veta bättre än de.

För det andra är inte David heller så blåögd som vi kanske först läser honom. Redan i följande Psalm 19 visar han en klar medvetenhet om att han mycket väl kan begått synder som han inte ens själv vet om. Han måste be om hjälp med att bli befriad även från dem, liksom från att i hastigt mod eller vårdslöshet falla i grovt, högmodigt ”trots” mot Gud själv. Läser vi den förkrossade syndabekännelsen i Psalt. 51, förstår vi att kungen vet sig vara syndig och förvänd från början (v. 7). Han måste leva av Guds förlåtelse, om och om igen. Hans ”normala” och hela tiden eftersträlvade rättfärdighet beror alltid av att ”Du låter min lampa lysa” och att ”Herren, min Gud, gör mitt mörker till ljus”. Även han är frälst av nåden allena.

Förbön

Tack, käre himmelske Far, för att du följer och leder ditt folk och dina barn varje dag, och för att du har gjort det också den här dagen. Tack för livet, och för livet med dig. Led mig så att jag lever ett liv som är efter din heliga vilja och som är gott för mig, och påminn mig om att du och din nåd är grunden för mitt liv.

Käre far, inför denna natt överlämnar jag till dig all oro, all rädsla och all ångest, och alla som människor som lever i detta just nu. Herre, bär oss och allt det där, så att vi inte behöver bära det själva. Herre, tack att du ser och att du vet, och för att du aldrig är långt borta från någon enda av oss. Var hos dem denna natt, kom till dem som ropar efter dig denna natt, visa dig för dem som söker dig denna natt, du som har det och är den som vi behöver. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Barmhärtighet, frid och kärlek åt er i allt rikare mått. (Jud v. 2)

Bengt Holmberg

Tisdagens morgon.

Psalm 216 - ”Mästare, alla söka dig.”

Bön

Himmelske Fader, också den här dagen behöver jag och vill jag höra dig tala. Därför ber jag dig nu: Gör mig stilla så att jag i tystanden kan höra din röst och de ord du har tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Markusevangeliet 1:35-39

”Tidigt nästa morgon, medan det ännu var mörkt, gav han sig av därifrån och gick bort till en enslig plats, och där bad han. Simon och de andra skyndade efter honom, och när de hade funnit honom sade de: ”Alla söker efter dig.” Han svarade: ”Låt oss gå åt ett annat håll, till byarna här omkring, så att jag kan predika där också. Det är därför jag har gått ut.” Och han gick och predikade i synagogorna i hela Galileen och drev ut demonerna.”

Betraktelse

Vi återupptar denna morgon vår vandring genom Markus evangelium. Jesus har nu på allvar börjat sin verksamma tid: han har blivit döpt och frestats i öknen, han har kallat sina första lärjungar, undervisat i Kafernaums synagoga och botat många sjuka, däribland Simons svärmor. Men i läsningen denna morgon får vi höra om att Jesus gör något helt annat än att vara ute bland människor och betjäna dem: han drar sig undan *till en enslig plats, och där bad han*. Detta var inget Jesus hade tid med, men det var något han *tog sig* tid till: hans lärjungar som kom skyndande efter berättade för honom: *Alla söker efter dig*. Ändå tog sig Jesus tid till avskildhet och bön.

Detta visar för det första något som vi ibland behöver påminna oss om, nämligen att Jesus var både helt och fullt Gud *och helt och fullt människa*. Trots sin egen gudomlighet tog sig Jesus tid för bön, för samvaro med Fadern. Det visar för oss att vi, som är avsevärt mindre gudomliga än vad Jesus är, också behöver det. Jesus tog sig tid att be – det påminner oss om att vi behöver göra samma sak.

Att Jesus drar sig undan i ensamhet för att be visar också att Jesus gör vad alla goda ledare behöver göra: han lever som man lär. Jesu sätt att praktisera bön stämmer överens med hur han undervisar om den: han talar själv om vikten av avskildhet för ett fungerande böneliv (Se Matt 6:5-6). Men avskildhet måste inte innebära total ensamhet, för en tid senare tar Jesus också med sig lärjungarna till en öde trakt för att de ska få vara ensamma och kunna vila (Se Mark 6:30-31). Tid för avskildhet och bön är viktigt: Jesus betonar detta i sin undervisning, praktiserar det själv, och för också sina lärjungar till sådana sammanhang.

För oss som i Sverige idag försöker tro och leva som Jesu lärjungar, kan vikten av tid i bön, tid med Gud, inte överdrivas. Särskilt kan det kanske få tala till oss idag att Jesus *tog sig tid* att be. Han hade säkert kunnat hitta något annat att göra med den tiden som någon säkert skulle tycka var viktigare, men han gjorde inte det. För han ville visa hur viktig bönen är, också för dig och mig. Även den allra bästa och skarpaste av köksknivar behöver förr eller senare lämnas in på slipning. På samma sätt är det för oss: bön är att slipa vår andliga skärpa, vår blick för Guds närvaro, hans planer, hans kärlek och omsorg. Bön gör oss till skarpare verktyg i Guds hand. För han vill inte bara ge allt sitt goda *till* oss, utan också *genom* oss. Också den här dagen.

Förbön

Käre himmelske Fader, tack för den här dagen och för varje ny dag. Du, käre Herre, som ser vad som ligger framför mig den här dagen bättre än vad jag själv gör: påminn mig idag om att ta tid med dig. Gör mig till ett gott verktyg i din hand, ge mig din blick när jag ser på människor, låt allt det goda du vill ge komma till mig, och strömma genom mig till andra.

Också den här dagen ber vi att du förbarmar dig och griper in i världen. Låt fler människor få komma till klarhet med vem du är, vad du har gjort och vad du kan göra. Visa mer av dig för alla som ber om det. Kom med kraft och hälsa till de försvagade och sjuka. Kom med vishet och barmhärtighet till världens ledare, och med din nåd och frid till hela din skapelse. I Jesu namn, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd och frid från Gud, vår fader, och herren Jesus Kristus. (Gal 1:3)

Tisdagens kväll.

Psalm 195 - ”O Gud, vår hjälp i gångna år”

Bön

Gode och underbare Gud, möt mig nu, när jag nalkas dig, kom med den stillhet som är av dig. Kom med ditt ljus, kom med din sanning. *Amen.*

Bibelläsning – Markusevangeliet 1:40-45

”En spetälsk kom till honom och föll på knä och bad: ”Vill du, så kan du göra mig ren.” Jesus greps av vrede, sträckte ut handen och tog på honom och sade: ”Jag vill. Bli ren!” Och genast försvann spetälskan, och han blev ren. Jesus skickade bort honom med en sträng förmaning: ”Säg ingenting till någon, men gå och visa upp dig för prästen och ge det offer för din rening som Mose har bestämt. Det blir ett vittnesbörd för dem.” Men mannen gick därifrån och började tala vitt och brett om saken, så att Jesus inte längre kunde visa sig i någon stad utan stannade ute i ödemarken. Och det kom folk till honom från alla håll.”

Betraktelse

Vandringen genom Markus evangelium fortsätter. Efter avbrottet som vi läste om i andakten i morse, då Jesus sökte sig bort till avskildhet och bön, är han nu tillbaka hos människorna och betjänar dem, och den här kvällen läser vi ytterligare ett avsnitt där Jesus helar. Evangelierna är fulla av sådana beskrivningar.

Ibland är det stora, mera anonyma folkskaror som blir betjänade på detta sätt, ibland är det, som i den här texten, mera i detalj beskrivna helanden av enskilda personer. Dessa båda slags avsnitt påminner tillsammans oss om något viktigt när det kommer till Jesu helar-tjänst: han har makten att hjälpa de många, men fortfarande omsorg också om den enskilda människan. Men det som sker i läsningen denna kväll är inte ”bara” ett i raden av Jesu under, det som sker just här innehåller också sina unika beståndsdelar.

Personer som led av den smittsamma sjukdomen spetälska var tvingade till ett liv präglat av det just nu så väl använda begreppet *social distansering*:

De var tvungna att bo för sig själva, fick inte träffa andra människor, och skulle som varning om människor kom nära dem ropa ”oren,” för att människor skulle hålla avstånd till dem.

Mot alla dessa regler bryter mannen när han kommer fram till Jesus och ber om att få bli helad. Kanske är det just detta, att mannen utsätter andra för risken att bli smittade och få leva i utstötthet, som gör Jesus arg. Men: Bakom det direkt dumdristiga i att som spetälsk komma nära andra människor, ser Jesus den desperation som mannen måste ha känt, på grund av sin sjukdom och det liv som den innebar. Jesus ser också de djupare motiven, och lider med oss också i det som andra människor kanske inte ens uppfattar eller vill förstå. Jesus helar mannen, och befäller honom att göra det som lagen föreskriver att den som blivit frisk från spetälska ska göra för att åter få bli insläppt i samhällsgemenskapen (se 3 Mos 14). Mannen befalls också att inte berätta något om detta, men gör precis tvärtom, berättar *vitt och brett om saken, så att Jesus inte längre kunde visa sig i någon stad utan stannade ute i ödemarken. Och det kom folk till honom från alla håll.*

Messiashemligheten, detta att Jesus under början av sin verksamma tid vill hålla hemligt vem han är, kan tyckas svårt att kombinera med det som Jesus senare ska komma att befälla sina lärjungar: att gå ut och göra alla folk till lärjungar (Matt 28:16-20). Men det är just detta, att Jesus *både* vill vara människor till tjänst *och* också bygga sin kyrka, som gör att han behöver tid med sina lärjungar.

På samma sätt är det för oss idag: Jesus vill genom oss som är hans lärjungar idag *både* vara människor till tjänst *och* bygga upp sin kyrka, där vi är levande stenar. Jesus vill ha tid med oss som är hans lärjungar, också den här dagen.

Förbön

Tack, gode och underbare Gud, att du vill ha särskild tid med oss som är dina lärjungar. Hjälp oss att ta oss tid med dig. Visa oss hur vi ska gå dina ärenden, hur vi ska bygga upp din kyrka. Bevara oss från att gå i egen kraft och från att bygga på vårt eget. Och kom du och bygg upp oss med mer av dig själv.

Herre, vi ber denna kväll om din frid och ro. Din frid och ro för oss själva och för de människor som finns i vår närhet. Din frid och ro överallt där det

finns oro: runt omkring oss, i vårt land, och över hela världen. Kom med vishet till de styrande, helande till de sjuka, kraft till de vårdande, förbarmande till de ropande. Genom Jesus Kristus, din Son och vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och från Jesus Kristus, Faderns son, skall vara med oss i sanning och kärlek. (2 Joh v. 3)

Onsdagens morgon.

Psalm 17 - "Ge Jesus äran"

Bön

"Herre, du min herde i liv och död, stilla mina sinnen och min själ när jag nu närmar mig dig. Möt mig också den här dagen och den här stunden med din närvaro och ditt tilltal. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Markusevangeliet 2:1-12

"Några dagar senare kom han tillbaka till Kafarnaum och det blev känt att han var hemma. Det samlades så mycket folk att inte ens platsen utanför dörren räckte till längre, och han förkunnade ordet för dem. Då kom de dit med en lam som bars av fyra män. Eftersom de inte kunde komma fram till Jesus i trängseln bröt de upp taket ovanför honom och firade ner bädden med den lame genom öppningen. När Jesus såg deras tro sade han till den lame: "Mitt barn, dina synder är förlåtna." Nu satt där några skriftlärda, och de tänkte för sig själva: "Hur kan han tala så? Han hädar ju. Vem kan förlåta synder utom Gud?" Jesus förstod i sin ande vad de tänkte och sade till dem: "Hur kan ni tänka så i era hjärtan? Vilket är lättast, att säga till den lame: Dina

synder är förlåtna, eller att säga: Stig upp, ta din bädd och gå? Men för att ni skall veta att Människosonen har makt att förlåta synder här på jorden säger jag dig” – och nu talade han till den lame – ”stig upp, ta din bädd och gå hem.” Och mannen steg upp, tog genast sin bädd och gick ut i allas åsyn, så att de häpnade och prisade Gud och sade: ”Aldrig har vi sett något sådant!””

Betraktelse

Vandringen genom Markus evangelium fortsätter. Jesus har kommit hem till Kafarnaum och åter samlas många människor i hans närhet. Han *förkunnade ordet för dem*, det vill säga undervisade om Guds rike och om Guds ärende med sin mänsklighet. Då dyker de fyra männen upp med den lame mannen på båren, och vi läser om vad de gör att få honom hela vägen fram till Jesu närhet. I de följande verserna sker sedan något som gör att detta textavsnitt är något mer än de helandebeskrivningar vi hittills mött i Markus evangelium. Tidigare har Jesus undervisat på ett nytt sätt, *med makt bakom orden* (Mark 1:27) och har helat och drivit ut demoner på ett likaledes kraftfullt sätt: han har visat sig vara någon med stor makt.

Men i texten som vi läser den här morgonen gör Jesus än större anspråk – han förlåter synder. Och de skriftlärda bekräftar med det de tänker hur stort det anspråket är: *Hur kan han tala så? Han hädar ju. Vem kan förlåta synder utom Gud?* Ingen kan förlåta synder utom Gud, och det betyder att i dessa verser avslöjar Jesus för första gången att han är mer än någon karismatisk förkunnare och kraftfull helare. Han menar sig vara Guds son, Gud själv.

Eftersom Jesus förstår vad de skriftlärda tänker, ställer han den något kryptiska frågan vilket som är lättast, att förlåta synder eller att bara genom ett ord göra en sjuk människa frisk. För Gud, och därmed för Jesus, är båda dessa saker lika lätta, det visar Jesus genom det som han sedan gör. För oss människor är båda lika omöjliga, ändå får vi som försöker tro och leva som Jesu lärjungar idag försöka att med Guds hjälp vara verktyg för *Guds* förlåtelse och helande i världen idag, och göra vad vi kan för att fler människor ska få möjlighet att göra det som folkhopan gör allra sist i dagens läsning: *de häpnade och prisade Gud*. Det är, till sist, intressant att tänka på att det var vännerna och *deras tro* som bar mannen fram till Jesus. Scenen i dagens text kan kanske väcka frågan i

oss om det är någon särskild, vän eller annan, som vi behöver bära fram till Jesus. Det finns gott om människor idag som skulle må gott av att få del av det möte, den förlåtelse och den befrielse som mannen på båren fick del av. Vilka av dem finns i vår närhet? Vilka människor behöver jag – på ett eller annat sätt – bära fram till Jesus? Och vad av det som Jesus har att ge behöver jag själv bli buren fram till? För Jesus har inte bara allt sitt goda för dem som bär fram andra till honom – han har det också för dem som redan fått komma med och börjat bära andra, också den här dagen.

Förbön

Gode och underbare Gud, du som i Jesus Kristus gav dig själv på korset för vår skull, och som varje dag vill ge av dig själv åt oss, vi ber dig: visa mig den här dagen vem jag ska bära fram till dig, och hur jag skall göra det. Och hjälp mig att också själv lägga mig ner och framburen inför dig få ta emot just det där som du så väl vet att jag behöver. Bevara mig från misstaget att tro att du redan har gett mig allt det du kan och vill ge.

Vi ber den här dagen också om din ledning och ditt beskydd. Vi ber om det för hela din värld, för vår del av den, för våra sammanhang, för våra närmaste och för oss själva. Kom du och präglade dem alla, på ett nytt och djupare sätt än förr. Låt din välsignelse, din frid och din glädje präglade din skapelse mer och på ett djupare sätt än förut, och visa mig hur jag kan vara med i arbetet för detta. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd från vår herre Jesus Kristus, kärlek från Gud och gemenskap från den heliga Anden åt er alla. (2 Kor 13:13)

Onsdagens kväll.

Psalm 86 - ”O Guds kärlek, dina höjder”

Bön

Käre himmelske Fader, kom till mig och gör mig stilla, så att jag kan ta emot det som du vill ge just nu. Öppna mitt hjärtas öra för dina ljuvliga ord. Undervisa mig om din vägar. *Amen.*

Bibelläsning – Markusevangeliet 2:13-17

”Och han gick längs sjön igen. Alla människor kom till honom, och han undervisade dem. När han gick där fick han se Levi, Alfaios son, sitta utanför tullhuset, och han sade till honom: ”Följ mig!” Och Levi steg upp och följde honom. När Jesus sedan låg till bords i hans hus var det många tullindrivare och syndare som låg till bords tillsammans med honom och hans lärjungar, för det var många som följde honom. När de skriftlärdade bland fariseerna fick se att han åt med syndare och tullindrivare sade de till hans lärjungar: ”Äter han med tullindrivare och syndare?” Jesus hörde det och sade: ”Det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare.””

Betraktelse

Trots att vi bara kommit en bit in i andra kapitlet på vår vandring genom Markus evangelium, börjar vi nu få en ganska god inblick i Jesu ”vardag.” Jesus vandrar omkring, i texten denna kväll *än en gång... ...längs sjön*, han är omgiven av människor, och han undervisar.

Och i texten den här kvällen kallar han ytterligare en av de tolv att följa honom, den femte, Levi, som också kallas Matteus (se Matt 9:9). Levi satt utanför tullhuset, eftersom han var tullindrivare. En person som tagit arbete som tullindrivare hade gjort sig själv till underhuggare år den romerska ockupationsmakten och hade stora möjligheter att sko sig själv på sitt arbete. Tullindrivarna var därför mycket illa ansedda av andra judar – de slog ju mynt av att Israel var ockuperade.

Men en person med en sådan meritlista blir alltså kallad att följa Jesus som en av hans allra närmaste i den här morgonens text. När Jesus senare är hemma hos Levi, och äter en måltid tillsammans med honom och en mängd andra illa ansedda personer, låter inte reaktionerna vänta på sig. Några skriftlärda inom den fariseiska rörelsen, en folklig fromhetsinriktning inom dåtidens judendom som lade stor vikt vid renhetsregler (se gärna Mark 7:1 och framåt) och som vakade över den religiösa ordningen i landet, kritiserar det Jesus gör, men får svar på tal.

Jesu välkända replik, *det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka. Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare* understryker något viktigt: att människor, också vi som lever idag, måste komma i kontakt med vårt *behov* av Jesus för att kunna lära känna honom. Vad dessa ord säger är inte att vår möjlighet att komma till Jesus är beroende av vårt medicinska tillstånd eller av vår historia i moraliskt hänseende. Vad dessa ord säger är att vår möjlighet att komma till Jesus är beroende av om vi *längtar* efter honom och har kommit till insikt om att vi *behöver* honom. Jesus är läkaren som ser på oss med kärleksfull blick och frågar om han får ge oss sin behandling. Vår del i behandlingen är först och främst att tacka ja till den.

Kristen tro är inget religiöst intresse att krydda upp tillvaron med, inte heller är det någon moralisk terapi som jag kan anta för att döva mitt dåliga samvete. Kristen tro är att precis som Levi gjorde svara Ja på Jesu kallelse, bryta upp från det gamla och följa honom in i någonting nytt, inte bara en gång, utan varje dag.

Vi kan ge vår historia till Jesus, låta våra erfarenheter, goda likaväl som dåliga, bli ett verktyg för Guds rike. Men viktigare än det är att du och jag ger vår framtid till Jesus, vågar ställa oss till hans förfogande och räkna med hans närvaro, vägledning och omsorg i resten av våra liv. Och den framtiden börjar den här dagen och den här stunden.

Förbön

Käre Herre, tack också för den här dagen. Du vet vad den har innehållit och inneburit för mig, varje steg den här dagen har du följt mig. Denna kväll ber jag dig Herre, hjälp mig se att jag behöver dig, lägg i mitt inre en

djupare längtan efter dig än vad jag förr har haft, visa mig nya djup av din nåd och din frid. Hjälp mig att bryta upp för att följa dig i ytterligare något avseende av mitt liv.

Herre, också den här kvällen ber jag om din vägledning och ditt beskydd. Förbarma dig över din skapelse och allt som är i den. Vägled världens ledare och länder, vägled din kyrka och ditt folk. Kom med mer av din fred och frid in i världen, in i den här stunden, och in i varje människas inre, du som är god och trofast. Genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd från herren Jesus åt alla. (Upp 22:21)

Torsdagens morgon.

Psalm 271 - "Närmare, Gud, till dig"

Bön

"Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*"

Bibelläsning – Jakobsbrevet 1:12-18

"Salig den som håller ut då han prövas; när han har bestått provet skall han få det eviga livets segerkrans, som Gud har lovat dem som älskar honom. Ingen som blir prövad skall säga att det är Gud som frestar honom. Gud kan inte frestas av det onda, och själv frestar han ingen. Blir någon frestad, är det alltid av sitt eget begär som han lockas och snärjs. Och när så begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullväxt föder den död.

Låt inte bedra er, mina kära syskon. Allt det goda vi får, varje fullkomlig gåva, kommer från ovan, från himlaljusens fader, hos vilken ingen förändring sker och ingen växling mellan ljus och mörker. Enligt sitt beslut födde han oss till livet genom sanningens ord, för att vi skulle bli den första skörd han får från dem han har skapat.”

Betraktelse

Innan Bibelkommissionens nyöversättning av Nya testamentet 1981, läste vi i Herrens bön: ”Inled oss icke i frestelse”, men sedan blev det ”Utsätt oss inte för prövning”. Det har lett till många diskussioner om man verkligen kan be så.

De som är kritiska mot den nya lydelsen invänder: Jamen Gud prövar ju visst människors tro, alltifrån Abrahams upprepade trosprov ända till Jesus själv, som förs ut i öknen av Anden för att bli trostestad som Guds Son. Den onde Frestaren säger ”Om du är Guds Son, (så bevisa det genom att göra det och det...)”; han vill få honom att *själv* bestämma vad han ska göra med sin enorma makt, t.ex. lösa världens hungerproblem eller hindra livsfara och död. Jesus svarar på varje förslag med att hänvisa till vad Gud vill, han håller måttet som en trogen Son. Även vi och vår tro på Gud kommer självklart att prövas, för att bli starkare och trognare.

De som är kritiska mot den gamla lydelsen påpekar, med Jakobs brev i ryggen, att ”Gud kan inte frestas av det onda, och själv frestar han ingen.” Det är inte så (som själva språket kanske lurar oss att tro) att Gud skulle försöka få oss att göra det som är ont, om vi inte här bad honom om att låta bli det! Båda översättningarna har sina problem, och det beror bland annat på att svenskan har två ord – prövning och frestelse – för grekiskans enda ord, *peirasmós*. Vår svenska språkkänsla säger oss att ”frestelse” är lockelsen att göra något som är ont, medan ”prövning” helt enkelt är ett test. När Gud skickar eller tillåter en *peirasmós* så är det för att stärka oss mot det onda, och få tron och godheten att växa sig starkare. När den Onde sänder oss en *peirasmós* (ofta via våra begär och impulser), då vill han att vi ska ta in det onda i oss och göra det till handling, trivas i det, göra det till självklar norm. Skillnaden ligger i avsikten, Guds avsikt är att få oss att växa i flera

avseenden, inte minst i moralisk mognad och kärlek, medan den Andre vill fördärva oss och ta livet ifrån oss.

En sak är viktig att komma ihåg, när det gäller frestelse (till något ont): den är i sig bara ett förslag, inget mer. Att känna frestelsen sjuda inom sig är inte en ond handling, utan *ett förslag till ond handling*. Gör man som Jesus och bara säger Nej, så har det onda inte förverkligats, utan tillbakavisats och trängts bort från brickan med handlingsalternativ (just för tillfället, alltså – dom brukar komma igen!). Därför ska man inte be om förlåtelse för sina frestelser, utan bara för sina synder! Sedan är det klart att man inte ska hålla kvar och liksom suga på hämndetankar, avundsjuka, sina sexuella fantasier. Sådant gullande med frestelser till ont föder mer ont och riskerar att skada en själv, även om det just nu inte blev till handling.

Gud kan inte frestas av det onda, men ett tecken på Jesu genuina mänsklighet är att han som vi kan frestas av det onda, om så bara i formen av att vilja något annat än Fadern vill. Det ser vi när vi läser om Jesus i Getsemane. Gud som blev människa för oss är med också när vi frestas och prövas. Också den här dagen.

Förbön

Tack käre Herre, för den här dagen och för att du bjuder på varje dag. Tack, himmelske Fader att du vill att jag som ditt älskade barn ska växa i tro och trofasthet. Tack att du med din helige Ande hela tiden söker mig och vill hjälpa mig att välja ditt goda. Vägled mig allt tydligare, så att jag tydligt ser din ledning och känner din närvaro i allt som sker den här dagen.

Käre far, den här dagen ber vi på nytt om din närvaro och ditt ingripande i världen och i allt det som sker i den just nu. Gode Gud, kom med vishet till de styrande, med helande till de sjuka, med kraft till de vårdande, med frid till de döende. Led oss igenom den här dagen, så att det får bli en dag till din ära och i din närhet. Låt oss den här dagen få upptäcka något mer av dig och av din kärlek till oss. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det

bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd och frid från honom som är och som var och som kommer. (Upp 1:4)

Bengt Holmberg

Torsdagens kväll.

Psalm 715 - ”Jesus, det skönaste”

Bön

”Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen*.”

Bibelläsning – 1 Mosebok 4:2b-10.

”Abel var herde och Kain brukade jorden. En gång frambar Kain en offergåva till Herren av markens gröda. Abel frambar också en gåva och offrade de fetaste delarna av de förstfödda djuren i sin hjord. Herren såg med välvilja på Abel och hans gåva men inte på Kain och hans gåva. Då blev Kain vred, och han sänkte blicken. Herren sade till Kain:” Varför är du vred, och varför sänker du blicken? Om du handlar rätt vågar du ju lyfta blicken, men om du inte handlar rätt ligger synden vid dörren. Dig skall den åtra, men du skall råda över den.” Kain sade till sin bror Abel: ”Kom med ut på fälten.” Där överföll han sin bror Abel och dödade honom. Herren sade till Kain: ”Var är din bror Abel?” Han svarade: ”Det vet jag inte. Skall jag ta hand om min bror?” Herren sade: ”Vad har du gjort? Din brors blod ropar till mig från marken. Förbannad skall du vara, bannlyst från marken som öppnat sin mun för att ta emot din brors blod, som du har utgjutit.””

Betraktelse

Urtidsberättelsen i 1 Mos. 1-11 börjar fantastiskt positivt och lovande med hur Gud skapar vår värld i sex steg, ”dagar”, och efter nästan varje steg uttalar sig om det han gjort: ”Gud såg att det var gott”. När

människan, Guds avbild, kommit till som kronan på verket, summeras helheten i 1:31: ”Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott.”

Men det varar inte länge. Redan i kap. 3 använder människan sin frihet till att bryta med sin bestämmelse att vara och alltmer bli Gud lik. Det kallas syndafallet och medför att döden kommer in och gör både människan och hela skapelsen förgänglig, dvs. sjuk, skör, självförstörande. Och redan i första generationen efter urmänniskan, Adam/Eva, inträffar det första brodermordet (kap. 4). Det första födda barnet dödar det andra, Kain dräper i bitter avund sin bror Abel.

Hur och varför orättvisan i Guds behandling av brödernas olika offer uppstod, eller om det *var* en oförrätt, får vi inte veta. Kain är i varje fall med glödande indignation säker på att det är en orättvisa som drabbat honom. Hans vrede gör honom våldsam och extremt korttänkt: orättvisan måste utplånas genom att Gudsfavoriten Abel utplånas – hur nu det skulle göra Gud mer vänligt stämd mot Kain!?

Innan hämndlystnaden har blivit handling försöker Gud tala Kain till rätta, och avslöjar där något om frestelsens psykologi. Kains vrede föder hämnden, som ska gå ut över brodern. Men han kan då inte se vare sig Gud eller människor i ögonen, så att de i ”själens spegel” (ansiktet/ögonen) kunde avläsa hans onda planer. Det onda (frestelsen till synd) är slugt och vill inte synas. Har man ont i sinnet, vänder man därför bort sitt ansikte och sin blick. Frestelsen till synd beskrivs som ett andligt rovdjur med muskler och klor på helspänn för att kasta sig över och bemäktiga sig människan så fort hon öppnar dörren för det onda. ”Men du skall råda över den”, säger Gud – och du kan det! Frestelsen kan kännas oemotståndlig, när man tänker enbart med sina adrenalinstinna känslor, som den sagolikt söta frukten för Eva i 1 Mos. 3:6, eller den ljuva och berättigat mordiska hämnden för Kain.

Men frestelsen *är* inte oemotståndlig, det är människans stora frihet att hon både kan och bör säga Nej till det ondas förslag. Den som aldrig försökt göra motstånd mot en frestelse tror att det är omöjligt, och börjar i stället kela med odjuret, suga på tanken, eller – som Jakob säger i 1:14-15 – ”snärjas och bli havande av sitt eget begär”. Och då kan det vara kört, den gången.

Så regel 1 i hur man möter den ondes frestelse är att kyligt och lugnt se på det man känner och sätta ord på det ("jag känner nu en lust att ... göra det och det", "min vrede vill få mig att ..."), och efter att så ha skapat en liten distans eller ett andrum mellan impulsen och mig själv, bestämma sig för att säga nej till det onda förslaget och stå emot det. Det kan kännas omöjligt svårt, men man behöver aldrig stå emot alla frestelser på en gång, utan bara just den här som pågår nu.

Jovisst, man kan misslyckas, men det är inte riktigt kört för det. För man behöver inte klara av att säga nej till alla frestelser som finns – bara till den nästa. "Era prövningar har inte varit övermänskliga. Gud är trofast och skall inte låta er prövas över förmåga: när han sänder prövningen visar han er också en utväg, så att ni kommer igenom den" (1 Kor 10:13). Det är därför vi hoppas och ber "Utsätt oss inte för [en övermäktig] prövning", och vet att han står på vår sida.

Förbön

Tack, himmelske far, för den här dagen. Tack att ditt ljus bryter fram i världen, tack att du svarar när vi ropar, även om vi inte alltid ser och förstår det. Tack att du har skapat oss till din avbild, och att du alltid står på vår sida, också i prövningar. Tack för ditt löfte att också visa oss en utväg, när vi prövas. Hjälp oss att i livets och dagens alla skiften ha dig och ditt namn på våra läppar.

Den här kvällen och inför den här natten ber vi dig på nytt om din närvaro överallt i världen. Herre, du som vet att vi behöver dig, hjälp oss så att också vi själva förstår att vi behöver dig. Vi ber om din frid överallt där ofriden och ångesten har makten. Låt ditt ljus bryta fram och din frid breda ut sig i våra hjärtan och i hela din skapelse. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Väx till i nåd och i kunskap om vår herre och frälsare Jesus Kristus. Hans är härligheten, nu och till evighetens dag, *Amen.* (2 Pet 3:18)

Bengt Holmberg

Fredagens morgon.

Psalm 583 - ”Pärlor sköna, ängder gröna”

Bön

Gode Gud, du som inte är långt borta från någon ända av oss, förbarma dig över mig och kom mig nära på ett sådant sätt att jag förstår att du är här. Ge mig stillhet, så att jag kan höra de ord som du har tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Markusevangeliet 2:18-22

”Johannes lärjungar och fariseerna fastade. Då kom några och frågade honom: ”Varför fastar Johannes lärjungar och fariseernas, men inte dina lärjungar?” Jesus svarade: ”Inte kan väl bröllopgästerna fasta medan brudgummen är hos dem. Så länge de har brudgummen hos sig kan de inte fasta. Men det skall komma en tid då brudgummen tas ifrån dem, och när den dagen är inne kommer de att fasta. Ingen syr fast en bit okrympt tyg på ett gammalt plagg. Då sliter ju det nya tyget med sig av det gamla och det blir en värre reva. Ingen håller nytt vin i gamla vinsäckar, för då spränger vinet säckarna, och både vinet och säckarna förstörs. Nej, nytt vin slår man i nya säckar.””

Betraktelse

Vår vandring genom Markus evangelium fortsätter. Johannes döparen, som hade till uppgift att bereda vägen för Jesus och som vi stiftat bekantskap med tidigare under denna vandring, har ju satts i fängelse (se Mark 1:14), och som vi kommer att se lite längre fram så har Markus mer att berätta om varför och hur det sedan går för honom (Se Mark 6:14-29). Johannes lärjungar utgör fortfarande en fast grupp vad det verkar,

och de fastar, precis som vi läser att fariséerna gör. Och några kommer till Jesus och frågar honom varför hans lärjungar inte gör det.

Jesu svar är både logiskt och kryptiskt på samma gång. Jesu svar blir kryptiskt om man bara tänker på Jesus och hans lärjungar som en ledare/lärare och en skara efterföljare bland andra liknande grupper av Judar i dåtidens Israel. Det fanns ett flertal ledare/lärare som samlade lärjungar omkring sig och undervisade dem i den tid och på den plats där Jesus verkade. Varför följer då inte Jesus och hans lärjungar samma etablerade sätt att utöva tron på Gud som de andra grupperna? Varför fastade inte de, men de andra?

Men Jesu svar blir däremot logiskt om man tänker på vad kristen tro djupast sett handlar om: att komma nära Jesus, och att leva i hans närhet. Det var det som de första lärjungarna fick göra, och det är också målet och utgångspunkten för den som försöker leva som Jesu lärjunge idag: Att leva nära Jesus, brudgummen. Därför är det lika logiskt (eller ologiskt) för Jesu lärjungar att fasta, som om du eller jag skulle fasta den dag vi var bjudna på bröllopsfest. Det finns ju andra dagar vi kan fasta, och det ska vi göra, för Jesus säger ju: *Men det skall komma en tid då brudgummen tas ifrån dem, och när den dagen är inne kommer de att fasta.*

Vi har inte Jesus hos oss som de första lärjungarna hade, därför har han gett oss bruket att fasta *för att komma honom närmre*. Jesus vet att också vi kan uppleva perioder av andlig torka, därför har han gett oss bruket att fasta *för att komma närmare honom*. Jesus vet att det finns mycket i tillvaron som kan komma mellan oss och honom, därför har han gett oss bruket att fasta *för att komma närmare honom*. Fasta är ett offer för honom som offrade allt för oss, och det kan upplevas som en börda, ett arbete. Men framför allt är det ett tillfälle för Gud att arbeta i vårt inre, för Jesus vill komma dig och mig närmre än han förut varit, också den här dagen.

Förbön

Käre far, tack för denna nya dag, och för varje ny dag. Tack att du idag vill leda oss och beröra oss, visa oss din kärlek och komma oss ännu närmre än vad du tidigare varit. Bevara oss idag i din närhet, och visa oss vad vi kan göra för att röra oss och växa i riktning mot dig.

Vi ber idag om din närvaro och ditt ingripande i allt det som nu sker i världen. Herre, hjälp din kyrka och ditt folk att jubla och vara glada över dig, men att inte titta bort när vi ser nöden i världen. Låt din kyrka över hela jorden få vara mänsklighetens ljus, som lyser starkt i denna världens mörker. Välsigna och bevara oss, idag och alla dagar. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

”Må han som är fridens Gud helga er helt igenom. Nåd från vår herre Jesus Kristus åt er alla.” (1 Thess 5:23a, 28)

Fredagens kväll.

Psalm 261 - ”Tack, min Gud”

Bön

Käre far, jag ber dig om stillhet och ro. Tack att jag får vara i din närhet, att jag får vila i din famn. Tack också att du har något att säga mig just i den här stunden. Hjälp mig nu att lyssna till det. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Markusevangeliet 2:23-28

”En sabbat tog han vägen genom sädesfälten, och lärjungarna började rycka av ax medan de gick. Då sade fariseerna till honom: ”Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?” Han svarade: ”Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? Han gick in i Guds hus – det var när Evjatar var överstepräst – och åt upp skådebröden, som inga andra än prästerna får äta, och gav också dem som var med honom.” Och Jesus sade till dem:

”Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. Alltså är Människosonen herre också över sabbaten.”

Betraktelse

Vår vandring genom Markus evangelium fortsätter. Vi har tidigare på denna vandring sett hur Jesus steg för steg visar vem han är och vilka anspråk han gör. Om vi översiktligt skummar igenom de avsnitt vi hittills läst i Markus märker vi detta: Jesus har sagt att *Guds rike är nära* och uppmanar oss att *tro på budskapet* (1:15), han har kallat lärjungar att följa honom, undervisat i olika sammanhang, botat sjuka och drivit ut onda andar. Han har talat om och förmedlat Guds förlåtelse (2:5), talat om hur han kommit för att *kalla syndare* (2:17) och om bruket att fasta (2:18-22). Människor har blivit överväldigade av det Jesus sagt och gjort, ryktet om honom har spridit sig, och de religiösa företrädarna har fått upp ögonen för honom.

I läsningen denna kväll ser vi att Jesus nu undervisar utifrån en mycket central företeelse inom judisk tro och judiskt liv: sabbaten, vilodagen, som har sitt ursprung redan i skapelsen, då Gud själv genom att den sjunde dagen vila fullbordade sitt skapelseverk (se 1 Mos 2:1-3). När Guds utvalda folk senare mottog den lag som de skulle leva i som Guds egendomsfolk, var budet om att *hålla sabbatsdagen helig* ett av de bud som Gud gav sitt folk (se 2 Mos 20:8-11, 5 Mos 5:12-15).

I läsningen denna kväll ser vi hur Jesus talar om detta bud på ett nytt sätt, där sabbaten beskrivs som ett av Guds sätt att uttrycka sin omsorg om människor, snarare än som *enbart* ett bud som han ålägger människor att följa. Det innebär inte att budet om sabbaten har upphävts eller blivit till något vi kan välja att göra som vi vill med. Men Jesus talar om hur *Sabbaten blev till för människan*: budet att låta en dag i veckan få bli en dag av vila och en särskild dag i Guds närhet är ett uttryck för Guds omsorg om oss och hans längtan efter att vi ska ta oss tid med honom. Och Jesus hänvisar bakåt, till en händelse på Kung Davids tid, fast rotad som han är i sitt judiska ursprung och i sin judiska identitet.

När Jesus talar om sig själv som människosonen som är *herre också över Sabbaten*, så gör han ett stort anspråk, han visar ytterligare något av vem

han är och vad han har att säga, precis som vi sett att Jesus tidigare har gjort i Markus evangelium, och kommer att fortsätta med. Men han gör det inte för sin egen skull, utan för vår skull och för Guds rikes skull, för att Gud har ett ärende till hela sin mänsklighet och till oss som är hans älskade barn var och en. Det skulle vara också vår motivation, i vårt arbete för Guds rike och mänsklighet, idag och alla dagar.

Förbön

Käre Far, tack för den här dagen. Du vet vad den har innehållit och vad det gjorde med mig. Tack att du i kärlek till din skapelse och till dina barn har gett oss budet att hålla vilodagen helig. Låt vår sabbat få vara en särskild dag med dig och ett nav i vårt liv med dig. Hjälp oss att inte se på dina bud som begränsningar, utan att ta till oss dem som de möjligheter och kärleksförklaringar de är.

Denna kväll ber vi dig, Gud, vaka över dem som vakar eller gråter den här natten, och låt dina änglar hålla vakt över dem som sover. Kom med helande till de sjuka, med tröst till de lidande, med vila till de trötta. Låt vår sista tanke innan vi somnar få vara på dig och din kärlek, och låt vår första tanke när vi vaknar imorgon vara detsamma. Allt vi har, och allt vi bär, överlämnar vi i dina goda och starka armar. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Må vår herre Jesus Kristus själv och Gud, vår fader, som älskar oss och i sin nåd har gett oss evig tröst och säkert hopp, uppmuntra och styrka er till allt gott i gärning och ord. (2 Thess 2:16-17)

Lördagens morgon.

Psalm 48 - ”Vilken vän vi har i Jesus”

Bön

Käre himmelske Fader, det är gott att få lita på att du hör oss när vi kommer till dig i bön. Nu ber jag om den stillhet som är av dig, så att jag förstår att du också är här just nu. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning - Johannesevangeliet 17:6-11

”Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du tog från världen och gav åt mig. De var dina, och du gav dem åt mig, och de har bevarat ditt ord. Nu förstår de att allt som du har gett mig kommer från dig. Orden du gav mig har jag gett dem, och de har tagit emot dem och verkligen förstått att jag kommer från dig, och de har trott på att du har sänt mig. Jag ber för dem. Jag ber inte för världen utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina. Allt mitt är ditt och allt ditt är mitt, och jag har förhärligats genom dem. Jag är inte längre kvar i världen, men de är kvar i världen och jag kommer till dig. Helige fader, bevara dem i ditt namn, det som du har gett mig, så att de blir ett, liksom vi är ett.”

Betraktelse

Ibland slår det oss nog inte hur otroligt det är att vi faktiskt har böner av Jesus nedskrivna i vår bibel. Det betyder för det första att Jesus bad högt, en praktik vi kanske ska ta till oss, men för det andra visar det att om Jesus ber för något särskilt, bör vi vara uppmärksamma på det.

I mittendelen av den här förbönen ber Jesus för sina lärjungar, något som i förlängningen betyder att Jesus ber också för oss. Jesus konstaterar att lärjungarna har kommit till tro på Jesus. De trodde att han var Messias, Guds son som kommit i världen. De förstod inte allt, men de förstod tillräckligt för att tro. Men Jesu böneärende är att de ska bevaras i den här tron.

Så essensen i de här verserna framför oss den här morgonen är: Jesus ber att lärjungarna ska bevaras i Guds namn. Här ser vi konkret vad Jesus gör nu

för tiden också, för enligt Romarbrevet 8:34 är Jesus på Guds högra sida och ber för oss, ber att vi ska bevaras i tron. Hur funkar det i praktiken?

Min äldsta dotter är 2,5 år. Det innebär att hon inte vill åka vagn när vi är ute, men när vi går längs en gata kommer det så klart bilar. Det kan ju innebära fara för henne så jag håller henne i handen. Om nu hennes säkerhet beror på styrkan i hennes hand är hon i stor fara. Hon skulle kunna slita sig loss, eller tappa greppet och springa iväg ut bland trafiken på gatan. Men lyckligt nog är ju inte detta fallet, för hennes säkerhet beror inte på hur hårt hon håller i min hand, utan på hur hårt jag håller om hennes. Och det är helt enkelt detta Jesus ber att Fadern ska göra - hålla i lärjungarna så att de inte råkar ut för någon fara.

Varje dag vi lever i vår tro på Jesus, är vi ett svar på hans bön. Det bibelord som bäst visar detta löfte finns några kapitel tidigare, Joh 10:28. Jesus säger: *Ingen ska rycka dem ur min hand.*

Förbön

Tack Herre, för att du är en Gud som är bekymrad om hela vårt liv. Vi tackar dig för att även om vi skulle glömma dig, glömmet du aldrig oss. Vi ber att du förlåter oss när vi vandrar bort från dig och dina bud, och att du likt en god herde för oss tillbaka på den väg du har berett åt oss.

Vi ber för människor som vi känner som vacklar i tron. Vi ber att du ska bevara dem och hålla dem stadigt i handen. Håll också mig i handen denna dag som ligger framför mig och låt mig få vandra i beredda gärningar.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och Kristus Jesus, vår herre. (2 Tim 1:2)

Måns Norrsén

Lördagens kväll.

Psalm 477 - ”Vårt fäste i all nöd är Gud”

Bön

Låt oss be med psalmens ord: ”Jag lyfter ögat mot himmelen, och knäpper hop mina händer. Du käre Gud, som är barnens vän, till dig min tanke jag vänder.” *Amen.* (Sv. Ps. 210:1)

Bibelläsning – 2 Mosebok 20:1-5

Detta är vad Gud sade: Jag är Herren, din Gud, som förde dig ut ur Egypten, ut ur slavlägret. Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig. Du skall inte göra dig någon bildstod eller avbild av någonting uppe i himlen eller nere på jorden eller i vattnet under jorden. Du skall inte tillbe dem eller tjäna dem. Ty jag är Herren, din Gud, en svartsjuk Gud, som låter straffet för fädernas skuld drabba barnen intill tredje och fjärde led när man försmår mig men visar godhet mot tusenden när man älskar mig och håller mina bud.

Betraktelse

Kriser, oavsett om de är personliga, eller av pandemiska proportioner har en sak gemensamt. De avslöjar vad vi tror på. Martin Luther, som är en auktoritet i den kyrkotradition som har fått sitt namn efter honom, den lutherska, skriver i Stora katekesen att: ”En Gud kallas det, som man väntar sig allt gott av och som man i all nöd tager sin tillflykt till.”

När det då kommer en kris som skakar om vår vardag, så avslöjar krisen vad vi väntar oss gott av. Jag tror att vi som bor i Sverige förväntar oss allt gott från samhället, våra myndigheter och riksdag. Vilket gör att det kan bli rätt frustrerande när statsepidemiologen ännu inte har löst alla problem.

Vi är vana vid snabba lösningar, ett samhälle som alltid ställer upp, skattepengar som gör att vi inte ska behöva tänka på sånt här. Vad är det som händer egentligen? Eller snarare, vad väntar vi oss allt gott från?

Som kristna ska vi ta med oss ett enkelt, men mycket relevant böneämne med tanke på allt detta. Vi ska tacka Gud. Vi ska tacka Gud för att han med hjälp av kriser avslöjar våra avgudar och vad vad vi egentligen väntar oss allt gott ifrån. Så innan vi går och lägger oss ikväll får vi bekänna vår synd inför Gud. Bekänna att vi tar till oss andra gudar när kriser kommer. Och när vi har bekänt det, får vi vänta oss allt gott ifrån honom: hans förlåtelse.

Förbön

Gud, vi bekänner att vi ofta tar vår tillflykt till så mycket annat än dig, du som är alltings upphov och källa. Tack för att du kan använda onda saker för något gott verk i mig. Vi ber att du avslöjar våra hjärtans benägenhet att söka sig till så mycket annat, när vi borde söka dig.

Vi tackar dig för allt gott vi har fått från dig idag, och för allt gott vi fortsatt kommer få från dig. Låt oss få vila tryggt under ditt beskydd i natt. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid åt er i rikaste mått. (1 Pet 1:2b)

Måns Norrsén

Söndagens morgon.

Psalm 522 - "I Guds tystnad får jag vara"

Bön

Käre Herre, också den här morgonen vill jag tala med dig. Hjälp att också lyssna till det som du vill säga, och plocka bort allt det där som just

nu ligger mellan dig och mig. Gör mig stilla inför din närvaro. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Matteusevangeliet 6:5-8

Jesus sade: ”När ni ber skall ni inte göra som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att människorna skall se dem. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå då in i din kammare, stäng dörren och be sedan till din fader som är i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig. Och när ni ber skall ni inte rabbla tomma ord som hedningarna; de tror att de skall bli bönhörda för de många ordens skull. Gör inte som de, ty er fader vet vad ni behöver redan innan ni har bett honom om det.”

Betraktelse

Också denna söndagsmorgon läser vi en bibeltext som särskilt hör till just den här söndagen. Den här dagen kallas i många kyrkor för *Bönsöndagen*, och passande nog får vi i denna läsning lyssna till Jesus när han undervisar om bön.

Dagens läsning är hämtad från den välkända *Bergspredikan* (Matt 5-7), där Jesus undervisar om flera viktiga delar av kristen tro och kristet liv. Han talar om vilka som är *saliga*, om lagen och om att älska sina fiender, om allmosor och fasta, om att inte göra sig några bekymmer och att inte döma, om falska profeter och om att bygga sitt hus på berggrunden. Och så talar Jesus om bön.

Bland annat uppmanar Jesus oss att gå in i vår kammare, en uppmaning vi bör uppfatta mycket bokstavligt: Jesus har ju precis varnat för att inte göra som dem som älskar att stå och be synligt, *just för att de ska bli sedda*. Istället är bönen, den särskilda tiden med Gud, tänkt att ske på den avskilda, stilla och ensamma platsen.

Men den där kammaren som vi ska gå in i handlar inte bara om det tystaste och mest avskärmade rummet i vår bostad, om vi nu blivit välsignade med en sådan. Den där kammaren kan vi också tänka på som en bild för vårt eget inre, som hjärtats innersta rum och vrå. Det är där som bönen är tänkt att vara, inne i det som är vårt eget *fördolda* jag. Dit in ska vi söka oss i bönen.

Och när vi gör det, då ska vi inte bara våga ta en snabb titt, utan *gå in i din kammare, stäng dörren, och be sedan till din fader som är i det fördolda*. Gud vill inte bara att vi söker oss till fördolda platser rent geografiskt när vi ber, utan att vi också gör det på ett djupare plan, i vårt eget inre. Och att vi låter honom få följa med dit in, att vi släpper in hans ljus också i hjärtats allra djupaste vrå. Den vandringen kan komma att bestå av många steg, så varför inte, med hjälp av tiden och tystnaden, försöka att ta ett eller ett par av dem redan idag?

Förbön

Tack, käre Herre, för den här dagen och för varje ny dag. Tack för bönen gäva och möjlighet. Tack att du redan ser oss helt igenom, känner varje vrå av vårt hjärta och varje aspekt av vårt liv och vårt väsen. Hjälps oss att idag ta ett steg på bönen väg, hjälps oss att ge dig tillåtelse att lysa starkare med ditt ljus och att präglas mer av oss och våra liv med dig själv. Visa oss platser där vi kan möta dig, och kom till oss med den stillhet som är av dig.

Idag ber vi särskilt med alla dem som inte har någon gudstjänst att gå till. Herre, möt oss där vi är, tala till oss också idag, låt oss få känna gemenskap med dig, du som i dig själv är gemenskap. Hjälps oss att i denna tid på ett fördjupat sätt söka dig i bönen, för vår skull, för världens skull, och för ditt rikets skull. Herre, välsigna och bevara oss i ditt namn och i din närhet, också i denna tid. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Herren välsignar dig och beskyddar dig. Herren låter sitt ansikte lysa mot dig och visar dig nåd. Herren vänder sitt ansikte till dig och ger dig sin fred. (4 Mos 6:24-26)

Söndagens kväll.

Psalm 214 - ”Lär mig att bedja av hjärtat”

Bön

”Himmelske far, tack för att du, som håller himmel och jord i din hand, är nära alla dem som ropar till dig. Hör, käre far, mitt rop, kom mig nära, och tala de ord som du tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen.*”

Bibelläsning – 1 Kungsboken 3:5-14

”I Givon visade sig Herren för Salomo i en dröm om natten. Gud sade: ”Be om vad du vill. Jag skall ge dig det.” Salomo svarade: ”Du visade stor godhet mot din tjänare David, min far, eftersom han levde troget, rättfärdigt och redligt inför dig. Och du har hållit fast vid denna stora godhet och gett honom en son som nu sitter på hans tron. Det är du, Herre, min Gud, som har gjort mig till kung efter min far David, och här står jag nu ung och oerfaren mitt i det folk som du har utvalt, ett folk så stort, så talrikt att det inte kan räknas. Ge din tjänare ett lyhört sinne, så att jag kan skipa rätt åt ditt folk och skilja mellan gott och ont. Vem skulle annars kunna döma över ditt väldiga folk?” Denna bön behagade Herren, det gladdade honom att Salomo bad om detta. Gud sade: ”Eftersom du bad om detta och inte om ett långt liv eller om rikedom och inte heller om dina fienders död utan bad om gåvan att urskilja vad som är rätt, så uppfyller jag nu din bön och gör dig visare och mer insiktsfull än någon har varit före dig eller kommer att bli efter dig. Också det som du inte har bett om ger jag dig, rikedom och ära i alla dina dagar, mer än vad någon annan kung har haft. Och om du vandrar mina vägar och rättar dig efter mina bud och stadgar, så som din far David gjorde, skall jag ge dig ett långt liv.”

Betraktelse

Också nu ikväll läser vi en text som hör särskilt till den här söndagen i vissa kyrkor, *Bönsöndagen*, som den kallas i bland annat Svenska kyrkan.

Läsningen, från Första Kungaboken i Gamla Testamentet, berättar om ett bönetillfälle: om Kung Salomos bön och om Guds svar.

Salomo, som var son till David, hade alldeles nyligen tillträtt som kung, han är *ung och oerfaren* (se ovan). En natt har Salomo en dröm, i vilken Gud kom till honom och uppmuntrade honom att be om vad han ville. Salomo gör också det, och så står det att bönen *behagade Herren, det glädde honom att Salomo bad om detta*. Och Gud svarar att han ska få det han ber om, och mycket mer än det: *Också det som du inte har bett om ger jag dig*, säger Gud till honom.

Jag vet inte hur det är för dig som läser detta, men jag som skriver detta upplever inte alltid min bön som så här innerlig och direkt som den bön vi läser om i texten nu ikväll. Det betyder inte att det som står i den här kvällens bibelversar inte är sant. Men det betyder att jag, och kanske också du, har något mer att lära om bön, så att vi i vårt liv med Gud, vårt liv i bön, kan komma lite närmre det som beskrivs i läsningen denna kväll: bönen som verkligen blir ett möte med och ett samtal med vår himmelske Fader, för det är vad bön är tänkt att vara.

Den formulering i den här kvällens läsning som jag stannar till längst inför är *Ge din tjänare ett lyhört sinne*. Salomos bön om ett lyhört sinne handlar mera specifikt om att han ska kunna *skipa rätt åt ditt folk och skilja mellan gott och ont*. Salomo blev känd för sin Vishet kopplat till just detta (läs avsnittet efter dagens läsning, 1 Kung 3:16-28, så får du ett exempel på detta), men också vi mår gott av att ha ett inför Gud lyhört sinna, så att vi kan skilja mellan gott och ont, märka hans närvaro, förstå hans ledning och lita på hans omsorg. Därför är det gott för oss om Salomos bön till Gud, *Ge din tjänare ett lyhört sinne*, också blir vår bön till vår himmelske Fader, redan den här dagen.

Förbön

Tack Herre för den här dagen. Tack att du vill leda oss på den väg som leder till dig. Tack att du vill möta oss, bära oss och komma till tals med oss. Jag ber dig idag om ett lyhört sinne, för dig, för din närvaro, för din vilja. Rikta mina ögons blick och mitt hjärtas blick mot dig och mot det som du har tänkt för mig.

Denna kväll ber vi för hela din värld: Herre, förbarma dig, var med din mänsklighet i den kamp vi nu står i. Kom till de sjuka med helande, kom till de vårdande med vishet och kraft till fördjupad omsorg. Kom till ledande med vishet, kom till de oroliga och rädda med din frid. Och kom till din kyrka och hjälp henne att vara ett vittne om dig också i denna tid. Genom Jesus Kristus, din Son och vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Barmhärtighet, frid och kärlek åt er i allt rikare mått. (Jud v. 2)

Med önskan och förhoppning om Guds frid och
välsignelse över dig i ditt andaktsliv.

Fredrik Borglin, 2020. Allt material får kopieras och användas helt fritt.
Bibelutdragen hämtade ur Bibel 2000, <http://www.bibeln.se>